రక్తయజ్ఞం

శ్రీ కలువకొలను సదానంద

(గత సంచిక తరువాయి)

5

సుందరం బస్సుదిగాడు.

గంట తొమ్మిది దాటింది.

ఆవేళ ఆదివారం. తాను సుశీల వాళ్ళ వూరికి వెళ్తున్నాడు. పేటనుండి ఆ పల్లె మైలు దూరంలో వుంది.

తీగలా సన్నగా ఒయ్యారంగా వంపులు తిరిగిన కాలిబాటలో నడుస్తున్నాడతను.

చెరకు ఆకుల అంచులకు ఎండ పదును పెడుతూవుంది.

సుందరానికి దాహం వేసింది.

అతడు ఆగాడు. దారిప్రక్కన ఓ పెద్ద సేద్యపుబావివుంది. అతడు బావిగట్టున నిమ్మచెట్ల నీడలలో నిలబడి బావిలోకి తొంగి చూశాడు. బావిలో నీళ్ళు తేటగావుంది. నీడలోని ఆ నీటిలోతులు నీలంగా, నిర్మలంగా వున్నాయి. దిగి, నీళ్ళు తాగాలనిపించిందతనికి. దిగడానికి మెట్లున్నాయి.

భుజానికి వేలాడుతున్న సంచిని తీయబోయాడు సుందరం. అందులో అరటిపళ్ళు, మల్లెపువ్వులూ, బిస్కత్తుల పొట్లం వున్నాయి. అతడు ఆ పువ్వుల్ని చేతికి తీసుకుని ఓసారి మత్తుగా వాసనచూశాడు. ఆనీళ్ళకంటే చల్లని సుశీల జ్ఞాపకం వచ్చింది.

'ఊహూఁ! ఈ నీళ్ళు తాగను. నా దాహం యిక్కడే తీరిపోతే—నీళ్ళు తాగుబావా అంటూ సుశీల తన చల్లని చేతులతో అందించే నీళ్ళకు విలువ తగ్గిపోతుంది. ఈదాహం యిలాగే పెరగనీ!'

అతడు మళ్ళీ కాలిబాటలోకి వచ్చాడు.

చెరువు కట్టదిగి పల్లెలో ప్రవేశించాడు.

వీధిలో కొందరు ఆడవాళ్ళు గుమ్మాలముందర నిలబడి అతన్ని పరికించసాగారు. సుందరం సిగ్గు పడుతూ నడుస్తున్నాడు.

ముందరికి ప్రసరిస్తున్న అతని దృష్టి ఓ యింటి అరుగు మద నిలిచింది. ముగ్గుమీద గొబ్బిపూలు తీర్చినట్లు—ఈడొచ్చిన ఆడపిల్లలు కొందరు ఆ అరుగుమీద కూర్చుని మాట్లాడుకుంటు న్నారు. వాళ్ళలో సుశీలవుంది. ఆమె అల్లంత దూరంనుంచే అతన్ని చూచింది. సంబరంతో పైకిలేచి, అతనివైపు నవ్వుతూ చూచి, అతనికంటే ముందుగా గబగబా నడిచి, యింట్లోకి వెళ్ళింది.

సుందరం లోపల్లోపల మురిసిపోతూ ఆ యింటి అరుగు ప్రక్కగా ముందుకు నడిచాడు. అరుగుమీద కూర్చున్న అమ్మాయిలు గుడ్లప్పగించి నిశ్శబ్దంగా అతన్ని చూస్తూ—అతను ముందుకు వెళ్ళిపోగానే గలగలా నవ్వారు.

'సుశీల వాళ్ళ బావే! అందుకే దానికా పరుగు!' అంది ఓ పిల్ల.

సుందరం వెనక్కి తిరిగి ఆ పిల్ల ముఖం చూడాలనుకున్నాడు. కాని, అలా చూడకుండా పట్టపు ఏనుగులా గంభీరంగా ముందుకే నడిచాడు.

ఇంట్లో అడుగు పెడుతూంటే అతనిగుండె ఎందుకో గుబగుబలాడింది.

'మంచినీళ్ళు తీసుకో బావా!' అంది సుశీల.

సుందరం నీళ్ళందుకుంటూ ఆమె వేలిని తాకాడు.

ఆమె ఆ వేలితో తన కింది పెదవిని మీటుకుంది.

* * *

పిల్లలు నలుగురూ అతని చుట్టూ చేరి ఉత్సాహంగా కబుర్లు చెప్పడం మొదలెట్టారు. సుశీల పెద్ద తమ్ముడు కిరీటి—పేటలో హైస్కూల్లో పదో తరగతి చదువుతున్నాడు. సుబ్బులు ఏడో తరగతి చదువుతోంది. దానిముఖం గుండ్రంగా వుంది. పెద్ద కళ్ళు. ఈడొస్తే అందంగా వుంటుంది! కృష్ణమూర్తి నాలుగో తరగతి. జానకీపతి ఒకటో తరగతి.

ఆ మధ్యాహ్నం భోజనం చేసి పడుకునివుంటే, కృష్ణమూర్తి అతని దగ్గరికి వచ్చాడు.

'బావా! సాయంకాలం ఆంజనేయస్వామి కోవెలకు వెళ్తున్నాం.' అన్నాడు.

'మనిద్దరమూనా?' అన్నాడు సుందరం.

'నువ్వూ, ,నేనూ అక్కయ్యా!'

'నువ్వెందుకూ?' అన్నాడు సుందరం మెల్లగా.

'అక్కడ ఉయ్యాల వుందిగా? వూగటానికి!'

సాయంకాలం మూడుగంటలైంది.

'అమ్మా! నీళ్ళు కాగేయి!' అంటూ కేకవేసింది సుశీల దొడ్లోనుంచి.

'లేచి స్నానం చెయ్యి సుందరం!' అంది శాంతమ్మ.

సుందరం లేచి పెరట్లోకి వెళ్ళాడు. వేడినీళ్ళు సిద్ధంగా వున్నాయి. అతడు స్నానం చేస్తూంటే-ఇంట్లో గారెలు కాలుస్తూన్న శాంతమ్మ 'ఒసే సుబ్బులూ! వెళ్ళి మీ బావకు వీపు రుద్దమ్మా,' అంటోంది.

'ఉహూఁ! నువ్వే వెళ్ళి రుద్దు' అంటోంది సుబ్బులు.

'ఓసి, నీ సిగ్గు బంగారంకానూ!'

సుశీలవచ్చి వీపు రుద్దితే బాగుంటుందనుకున్నాడు సుందరం, సుశీల రాలేదు. శాంతమ్మవచ్చి వీపు రుద్దింది.

సుందరం స్నానంచేసి ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు. పంట్లాం, చొక్కా తొడుక్కున్నాడు. చేతి రుమాలు బాగా నలిగిపోయింది. చెమట వాసన వేస్తోంది. దాన్ని సబ్బువేసి వుతుక్కుందామని అతడు మళ్ళీ పెరట్లోకి నడిచాడు.

అతడు హఠాత్తుగా కనిపించగానే—స్నానానికి సిద్ధమైన సుశీల గబుక్కున పెరటిగోడమీది చీరను మీదికి లాక్కుని, ముడుచుకు కూర్చుంది. సుందరం బొమ్మలా నిలబడిపోయాడు. తన నగ్న సౌంద ర్యాన్ని పూర్తిగా దాచుకోలేక మెలికలు తిరిగిపోతోంది సుశీల అతడు ఆమె నున్నటి శరీరాన్ని, వయస్సు పొంగుల్నీ, అంగాల వొంపుల్నీ చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

సుశీల తల పైకెత్తింది. సిగ్గుతో ఆమె ముఖం ఎర్రగా కాలిపోతూవుంది. 'వెళ్ళిపో బావా!' అన్నట్టుగా వేడికోలుగా అతని కళ్ళలోకి చూచింది.

'చేతిరుమాలు వుతుక్కోవాలి.' అన్నాడు సుందరం.

'నేను వుతికి పెడతాలే, వెళ్ళు!'

సుందరం కదలలేదు.

'అమ్మా!...' అంది సుశీల బిగ్గరగా.

అతడు చేతిరుమాలు ఆమెమీద పారేసి, అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

వాన వెలిసిన ఆకాశంలావున్న లేత నీలంరంగు చీర కట్టుకొంది సుశీల. తెల్లటి జాకెట్టు తొడుక్కుంది. కాటుకా బొట్టూ పెట్టుకుని, తలలో మల్లెపువ్వులు ముడుచుకొంది ప్లాస్టిక్ సంచిలో కొబ్బరికాయ, పువ్వులు పెట్టుకుని 'వెడదాం రండిరా!' అంటూ వీధిలోకి వచ్చింది. ఆమె తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయి అందరూ ఆమె వెంట బడ్డారు.

సుశీలకు ఎదురుపడిన ఓ పొరుగింటి అమ్మాయి 'కోవెలకు వెళ్తున్నారా సుశీలా?' అని అడిగింది.

'ఔను!'

'అంత సిగ్గేమిటే మీ బావకు? నువ్వు వెనక వస్తూంటే తాను ముందెళ్ళిపోతున్నాడేమిటి?' అంటూ నవ్వింది ఆ పిల్ల.

సుందరం చెరువుకట్టమీదికెక్కి, వెనక్కి తిరిగి చూశాడు.

ఆకాశంలోనుంచి నేలకు దిగివచ్చే మెరుపు కన్నెలా నడిచి

వస్తోంది సుశీల. అప్పుడే స్నానంచేసి సింగారించుకొన్న ఆమె-ఆకాశం లోని చుక్కలా మెరుస్తోంది.

వాళ్ళందరూ కట్టమీదికి వచ్చారు.

సుశీల నవ్వుతూ చేతి రుమాలు అతని కిచ్చింది. సుందరం దానితో ముఖం తుడుచుకున్నాడు. పౌడరు వాసనతో ఘుమ ఘుమ లాడుతోంది రుమాలు.

అతడు సుశీల ప్రక్కగా నడుస్తున్నాడు. ఆమె తలలోని మల్లె పూలవాసన మత్తెక్కిస్తోంది. చెరువుమీదుగా వీస్తున్నగాలి జోరు హెచ్చించింది. చెరువునీళ్ళు అలలు అలలుగా ఒడ్డును తాకుతున్నది. గాలికి ఆమె కురులు రేగుతున్నాయి. చీరె రెపరెపలాడుతూ కాళ్ళను అటకాయిస్తున్నది. కొంగు జెండాలా ఎగురుతోంది.

'చీర కట్టుకుంటే నువ్వు మరీ బాగున్నావు సుశీ!' అన్నాడు సుందరం.

ఆమె కొంటెగా అతనివైపు చూచింది. మాట్లాడలేదు.

'మాటలురాని బొమ్మలా నోరు కదపనంటావేం?'

ఆమె పెదాలమీద వేలుంచుకుని, కళ్ళను పిల్లలవైపు తిప్పింది.

'మీరందరూ ఓందుకొచ్చారా?' అన్నాడు సుందరం మందలింపుగా.

'వాస్తే నీకేం?' అంటూ రాగం తీసింది సుబ్బులు.

అతడు దాని తలమీద మొట్టికాయ వేశాడు.

'చూడక్కా!'

చెరువుకు అవతలివైపున పచ్చని చెట్లనడుమ కోవెల కనిపిస్తోంది చెరువు నీటిలో ఆ చెట్లు ప్రతిబింబిస్తున్నాయి.

అందరూ కోవెల దగ్గరికి వచ్చారు.

కోవెల చాలా చిన్నది. కోవెలముందర ఓ చేదబావి వుంది. అక్కడ చేదత్రాడు, నొక్కులబొక్కెట్టు వున్నాయి. చుట్టూ పెద్ద పెద్ద మర్రిచెట్లున్నాయి. ఒక వారగా పొగడ చెట్టుంది. నేలమీద తెల్లని పొగడపూలు రాలి పడివున్నాయి పచ్చని పచ్చికమీద పొడుగాటి నీడలు పరచుకుంటున్నాయి. దేవళంముందరే ఎత్తైన రెండు రాతి స్తంభాలమధ్య ఇనుప గొలుసుల ఉయ్యెల వ్రేలాడుతున్నది.

బావిలోనుంచి నీళ్ళు చేది పాదాలు తడుపుకుని గుడిముందర నిలబడ్డారు వాళ్ళు. కొబ్బరికాయ కొట్టి, దండాలు పెట్టుకున్నారు.

'అక్కా! ఇంటికి యిప్పుడే ఏందుకే? కాస్సేపు యిక్కడేవుండి వెడదాం!' అన్నాడు కిరీటి.

'అలాగే! దెబ్బలాడుకోకుండా ఆడుకోవాలి మరి!'

పిల్లలంతా హోలోమంటూ ఉయ్యాల దగ్గరికి పరుగుతీశారు. సుశీల, సుందరం- యిద్దరుమాత్రం అక్కడ మిగిలారు అతడు ఆమె వైపు కొంటెగా చూశాడు. ఆమె ముఖం తిప్పుకొంది.

సుశీల మెల్లగా పొగడ చెట్టుక్రిందికి నడిచింది. రాలిన పువ్వులమీద కూర్చుంది. సుందరం ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళాడు. దగ్గరగా కూర్చున్నాడు. చెట్లచాటున ఉయ్యాల కనిపించటంలేదు. పిల్లల కేరింతలుమాత్రం వినిపిస్తున్నాయి. పొగడ పువ్వుల వాసన మత్తు పుట్టిస్తోంది.

'సుశీ!' అన్నాడు సుందరం.

ఆమె మాట్లాడలేదు. చేతికి అందుబాటులోవున్న పువ్వుల్ని ఏరి కుప్పపెడుతోంది.

'ఇలా చూడవూ?'

సుశీల తలొంచుకుని సన్నగా నవ్వుతూ 'నేను అలిగినాను!' అంది అందంగా.

'బాగుంది! ఇలా నీ కోపమంతా చూపించటానికేనా ఇంత ఇంతదూరం తీసుకొచ్చావు? ఏందుకూ అలక?'

'నువ్వు మంచివాడివి కావు!'

'ఏం చేశాను?'

'మమ్మల్ని మరిచిపోయావు.'

'ఇప్పుడొచ్చానుగా!'

'రాకుండావుంటే ఏమయ్యేదో తెలుసా ?'

'ఏమయ్యేది?'

సుశీల జవాబు చెప్పలేదు.

'ఏవో పెళ్ళి సంబంధాలొచ్చాయటగా?' అన్నాడు సుందరం.

'ఊఁ! ఆ సంబంధాలకు అమ్మ ఒప్పుకోలేదు.'

'అమ్మ ఒప్పుకునేదేమిటి? పెళ్ళి చేసుకునేది నువ్వుకదా?'

'అమ్మ నాలిక నాదే బావా!'

సుందరం సంతృప్తిగా నవ్వుతూ ఆమె కళ్ళలోకి చూశాడు కళ్ళతోనే వెక్కిరించిందామె.

'సుశీ నీకు ఉద్యోగం చెయ్యాలనిలేదూ ?'

'చదువుకున్న ఆడపిల్ల ఉద్యోగానికి తప్పితే మరెందుకూ పనికి రాదనా బావా, నీ అభిప్రాయం? నేను ఉద్యోగం చెయ్యను. నా పని నేను చేసుకుంటాను.'

'ఏం పని?'

'సంసారం!...ఆడదానికి ఉద్యోగంలోకంటే - అలిసిపోయి యింటికొచ్చిన భర్తకు చప్పున కాఫీ అందించడంలో ఎక్కువ సుఖం వుంటుందికదూ?'

'నన్నడుగుతావేం? నేను ఆడదాన్నా?'

సుశీల మూతి ముడుచుకుంది.

'ఔను! నువ్వు ఆడదానివే! నీకు మీసాల్లేవు!' అంటూ నవ్వింది.

సూర్యుడు అస్తమించాడు. ఆకాశం ఎర్రబడుతోంది. మర్రి చెట్లల్లో చిలకలు కీచుకీచు మంటున్నాయి కాకులు గోలగా అరు స్తున్నాయి.

'సుశీ! నీకో సంగతి జ్ఞాపకం వుందా?'

'ఏమిటి ?'

'మనం చిన్నప్పుడు గడ్డికోసం యిక్కడికొచ్చాం. నువ్వు నన్ను తిట్టావు. అప్పుడు నేనో పని చేశాను, గుర్తుందా?'

'ఏం చేశావేమిటి?'

'చెప్పమంటావా?'

'ఊహుఁ! చెప్పొద్దులే!' ఆమె కళ్ళు సిగ్గుతో క్రిందికి వాలాయి.

'పోనీ, చెబుతాలే! నిన్ను గట్టిగా పట్టుకుని ముద్దు పెట్టుకున్నాను.'

'ఫో! పచ్చి అబద్ధం!'

'అబద్ధంకాదు. నిజం!'

'ఏమో! నాకు జ్ఞాపకంలేదు నువ్వు అబద్ధాలాడుతున్నావు.'

సుందరం ఆమెను గట్టిగా కౌగిలించుకుని, బుగ్గమీద ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. 'ఇదికూడా అబద్ధమేనా?'

సుశీల అతని కౌగిలి విడిపించుకుని, నవ్వుతూ లేచి పరు గెత్తింది. ఉయ్యాల లూగుతున్న పిల్లల దగ్గర ఆగి 'ఇంటికి పోదాం పదండిరా!' అంది.

సుందరం వాళ్ళను కలుసుకున్నాడు.

సుశీల బుంగమూతి పెట్టింది. 'పో బావా! ఆ బుద్ధులింకా పోలేదు నీకు!'

* * *

ఆ రాత్రి భజనమందిరం దగ్గర బుర్రకథ చెప్పబోతున్నారు

శాంతమ్మ పెందరాళే అందరికీ భోజనాలు వడ్డించింది.

'ఉదయం నేను వెళ్ళిపోవాలత్తయ్యా !' అన్నాడు సుందరం

'అదేమిటి సుందరం ? రేపు సెలవు పెట్టలేదూ ?

'లేదు.'

సుశీల అతనివైపు చూచి చిరుకోపాన్ని ప్రదర్శించింది. ఆమెకు సంజాయిషీ చెబుతున్నట్టుగా సెలవులంతా యిప్పుడే వాడేసుకోవడం ఎందుకత్తయ్యా ? ముందు ముందు అవసరం వుంటుందిగా?' అన్నాడతను.

సుశీల మూతి విరిచింది.

భోజనాలైన తరువాత పిల్లలంతా భజన గుడివద్దకు పరుగు తీశారు. సీనయ్య అంతకుముందే వెళ్ళిపోయాడు.

'అందరూ వెళ్ళిపోయారే! సుందరం! నువ్వుకూడా వస్తావా, బుర్రకథ వినటానికి ?' అంది శాంతమ్మ.

'వస్తానత్తయ్యా !'

అత్తా, అల్లుడూ యిద్దరూ వీధిలోకి వచ్చారు.

'ఒసే సుశీ! వచ్చేటప్పుడు ఇంటికి తాళం వేసుకరిరా ! అలాగే-మీ బావ పడుకోటానికి మంచం మీద పరుపువేసేసిరా !'

సుశీల తలుపు తాళం వేసుకుని, వాళ్ళ వెనకే నడిచింది.

అందరూ వెళ్ళి భజనగుడి ముందర ఓ ఇంటి అరుగుమీద కూర్చున్నారు. బుర్రకథ వినటంకోసం జనం అప్పటికే గుమి గూడారు.

కథ ప్రారంభమైంది. దేశింగురాజు కథ చెబుతున్నారు.

పల్లె జనం చలికి దుప్పట్లు కప్పుకుని కుతూహలంగా కథ వింటున్నారు. ఆడవాళ్ళు కొందరు అప్పుడప్పుడూ సుశీలను, సుందరాన్నీ చిత్రంగా చూస్తున్నారు. తాను కొత్త పెళ్ళికొడుకైనట్టు, సుశీల కొత్త పెళ్ళికూతురైనట్టు సిగ్గుపడ్డాడు సుందరం.

కథ సగానికి వచ్చింది. సుశీల ఆవలించింది. ఆమె కళ్ళు నిద్రతో మూరుకుపోతున్నాయి. అరుగుమీదనుంచి క్రిందికి దిగింది.

'అమ్మా! నిద్దరొస్తోంది. నేను వెళ్తానే!' అంది.

శాంతమ్మకు ఆమాటలు వినబడలేదు. ఆమె కథలో లీనమైపోయివుంది.

సుశీల ఇంటికి వెళ్ళిపోయింది.

సుందరం మరికాస్సేపు కూర్చున్నాడు. చలివేస్తూవుంది.

అతని మనస్సు కథమీద నిలవటంలేదు. అంతసేపూ సుశీల ఆ అరుగు మీద కూర్చున్నది గనుక, తామూ హాయిగా కూర్చోగలిగాడు. ఆమె లేచి వెళ్ళిపోయింది. కనుక బుర్రకథ ఇప్పుడు బాగాలేదు.

'అత్తయ్యా?...'

'ఏం సుందరం?'

'వెళ్ళి పడుకుంటాను.'

'నిద్దరోస్తోందా?...పడుకోపో!'

సుందరం ఇంటికి వెళ్ళాడు.

దగ్గరగా వేసివున్న తలుపును మెల్లగా త్రోశాడు. చాపమీద సుశీల పడుకుని వుంది. ఆమె ముఖం అటువైపుగా వుంది. తలలోని మల్లెలు తలగడను ముద్దుపెట్టుకుంటున్నాయి. తలుపు చప్పుడు విని ఆమె ముఖం యిటు తిప్పింది. ఆమె చూపులు అతని చూపులతో కలుసుకున్నాయి.

ఆమె లేచి కూర్చుంది. అతను ఎదుట నిలబడి వున్నాడు.

ఆమె కురుల నలుపు, కళ్ళలోని తెలుపు, కనుపాపల్లోని నీలిమ, బుగ్గలమీది ఎరుపు...ఆహా! రంగులు ధన్యమైనాయి!

అతని చూపుల పదునుకు తట్టుకోలేక సిగ్గుతో తలవంచుకుంది సుశీల. ఇద్దరూ మాట్లాడటం లేదు. చలిరేయి! పరస్పరం మనసారా ప్రేమించుకున్న యువతీ యువకులు! ఏకాంతం!... మాటలతో అవసరమేముంది? మనస్సులు మాట్లాడగలిగినప్పుడు, మనస్సులు వినగలిగినప్పుడు-నోటిమాటలతో పనేముంది? అతని మనస్సులోని భావాలు గ్రహించి, ఆమె సిగ్గుపడి తలొంచుకుంది.

సుందరం 'సుశీ!' అన్నాడు. ఆ పిలుపు శబ్దరూపాన్ని ధరించలేదు. అతని పెదవులు మాత్రం వణికాయి.

అతడు ఆమె చెంతకు నడిచాడు. సరసన కూర్చున్నాడు. మీదికి వంగి, చెక్కిలి మీద మెత్తగా ముద్దుపెట్టుకున్నాడు, ఆమె చేతుల్లో ముఖం దాచుకుంది. అతడు ఆమెను దగ్గరకు తీసుకున్నాడు ముఖాన్ని అతని గుండెల్లో దాచుకుందామె. సుందరం ఆమెను బిగియార కౌగిలించుకున్నాడు. అతని మనస్సు అనిర్వచనీయమైన ఆనందంతో ఉయ్యాలలూగింది. తన కౌగిట్లోవున్న సుశీలతో బాటుగా చాపమీదికి వాలాడు.

సరిగ్గా ఆక్షణంలో తలుపు భళ్ళున తెరుచుకొంది. తలుపు నెట్టిన వాడెవడు? జానకీపతి!

సుందరం కంగారుపడి దూరంగా జరిగాడు. లేచి మంచం మీద కూర్చున్నాడు. సుశీల చీర కుచ్చిళ్ళు సవరించుకుని, మోకాళ్ళ మీద గడ్డం ఆనించి, సిగ్గుగా జానకీపతిని చూస్తూ కూర్చుంది.

వాడు గుమ్మంలోనే నిలబడిపోయాడు. ఇంట్లోకి రావాలో, వీధిలోకి వెళ్ళాలో తోచక సందేహిస్తున్నాడు.

సుశీలవాణ్ణి చూచి నవ్వింది. ఆమె ముఖం చెప్పరానంత సిగ్గుతో ఎర్రబడి పోయింది. జానకీపతి వీధిలోకి వెళ్ళబోయాడు.

'జానకీ! ఇలారాబాబూ!' అని పిలిచిలది సుశీల, ఎంతో ప్రేమగా.

వాడు జంకుతూ నిలడ్డాడు.

'రా నాన్నా!'

వాడు ఆమెదగ్గరకు వచ్చాడు. ఆమె వాడిచెయ్యి పట్టుకుని,

తనపైన కూర్చోబెట్టుకుంది. గారాబుగా వాడితల నిమురుతూ 'నిద్దరొస్తోందా నాన్నా ?' అంది.

ఔనన్నట్లు తల వూపాడు వాడు.

'పడుకుని నిద్రపోమరి ! మళ్ళీ అక్కడికి పోతావెందుకూ?... బుర్రకథ ఏమీ బాగాలేదు కదూ ?'

'ఊఁ!'

'మా మంచి తమ్ముడు !' అంటూ వాడి చెంపమీద ముద్దు పెట్టింది సుశీల. వాణ్ణి చాపమీద పడుకోబెట్టింది. తాను వాడి పక్కన పడుకుంది. వాడిమీద చెయ్యేసి జోకొట్ట సాగింది.

సుందరం మంచంమీద పడుకున్నాడు.

'వాడు సుశీల పక్కన ఎంత బాగా పడుకున్నాడు! ఆమె ఒంటిని కరుచుకొని పడుకున్నాడు. నేను కూడా సుశీల తమ్ముడుగా పుట్టివుంటే అలా పడుకోవచ్చు! ఆ చల్లటి కౌగిట్లో హాయిగా నిద్రపోవచ్చు' ఎవ్వరూ ఏమీ అనుకోరు.'

సుశీ !' అన్నాడతను.

ఆమె కళ్ళు పైకెత్తి అతనివైపు చూచింది.

'నిదపోయాడా ?'

'లేదు!'

'నాకు తెలుసులే! నిద్రపోయాడు.'

అతడామె కళ్ళలోకి ఆశగా చూశాడు.

'ఛీ!'

బ్రతిమాలుతున్నట్లు చూశాడు.

ఆమె తలగడలో ముఖం దాచుకుని 'వొద్దు బావా!' అంది.

సుందరం పైకి లేచాడు.

బయట శాంతమ్మ గొంతు వినిపించింది.

సుందరం మళ్ళీ మంచంమిద పడుకుని ముసుగుతన్నాడు.

సుశీల గబుక్కున కళ్ళు మూసుకుంది.

* * *

ఉదయం పెందరాళే లేచి కాలకృత్యాలు ముగించుకున్నాడు సుందరం. అద్దంముందు నిలబడి తల దువ్వుకుంటున్నాడు.

సుశీల అతనికి కాఫీ తెచ్చింది.

గోడమీద సుశీల ఫోటో ఒకటుంది. రొమ్ముల దాకా తీయించు కున్న కార్డు సైజు ఫోటో! దాన్ని దొంగిలించుకు పోవాలని క్రితం రోజునుంచీ అనుకుంటున్నాడతను. అందరి ఎదుటా తీసుకుంటే వద్దనరుగానీ, తనకు ప్రియమైన వస్తువును దొంగిలించుకు పోవడంలోనే మాధుర్యం వుంది. శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణిని దొంగిలించుకు పోలేదూ?

సుశీల చూస్తూవుండగా ఆ ఫోటోను తీసి సంచిలో పెట్టుకున్నాడు సుందరం. సుశీల నవ్వుతూ అతనికి కాఫీ అందించింది.

సుందరం బయలుదేరడానికి సిద్ధమయ్యాడు.

'వెళ్ళొస్తా అత్తయ్యా!'

'వెళ్ళిరా సుందరం!...అమ్మను అడిగానని చెప్పు!...మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తావు?'

'వస్తాలే ఎప్పుడైనా!...వెళ్ళొస్తా సుశీ!'

'ఊఁ!'

ఆమె ముఖం దీనంగా వుంది. పెదవులు ముడుచుకున్నాయి. కళ్ళు రెపరెప లాడాయి.

సుందరం బయలుదేరాడు.

అతని మనస్సు తేలికగా వుంది. భారంగా కూడా వుంది.

కట్టమీద నడుస్తూంటే, క్రిందటిరోజు సంఘటనలన్నీ వరుసగా జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి. ఆ జ్ఞాపకాలు ఎంతో మధురంగా వున్నాయి.

'సుశీల నన్నెంత గాఢంగా ప్రేమిస్తోంది! నన్నే స్మరిస్తున్నట్లుగా, నా కోసమే ఎదురు చూస్తున్నట్లుగా మాట్లాడింది. అంతటి ప్రేమకు నోచుకోవడం నిజంగా నా భాగ్యం!...ఆమె నన్ను ప్రేమిస్తున్నట్లుగా నేనామెను ప్రేమిస్తున్నానా?...ఎందుకు ప్రేమించడంలేదూ? బ్రతికితే-నేనూ, సుశీల ఇద్దరం కలిసి బ్రతకాలి! లేకుంటే ఇద్దరం ఈ లోకంలో లేకుండానైనా పోవాలి!'

అతడు చెరువు కట్టదిగి కాలిబాటలో నడుస్తున్నాడు.

సుశీల వాడిన ముఖం ఇంకా అతని కళ్ళకు కట్టినట్టే వుంది. ఆమె పెదవులు మొగ్గల్లా ముడుచుకున్నాయి. కళ్ళలో కన్నీళ్ళు తొంగి

చూచాయి. ఆమె మనస్సు అతని చెవిలో గుసగుస లాడుతున్నది.

'నన్నొదిలి వెళ్ళిపోతున్నావా బావా? మళ్ళీ వస్తావనే ఆశ వున్నా, మనం ఒక్కటిగా వుంటామనే నమ్మకం వున్నా, నువ్వు వెళ్ళి పోవడం ఎంత బాధాకరంగా వుంది! ... ఎంత తియ్యని రోజు! ఒక్కరోజు! ఎంతో దయగల రోజు! నా మనసులో మల్లెలు పూయించి, ఒడిలో ఆశలుపోసిన రోజు! నా మనసులో పన్నీరుచల్లి, నా పడుచుదనం మీద తొలకరి కురిపించినరోజు! నా స్వప్న సుందరుడివి– నిన్ను నా పూజామందిరంలోకి తీసుకొచ్చి, ఆ ఉచ్ఛస్థితిని మళ్ళీ కలలాగా కరిగించివేసి; నీకూ నాకూ మధ్యనది పేను మైళ్ళ దళసరి గాలిగోడను నిర్మిస్తున్న రోజు!...ఇది ఎంతో క్రూరమైన రోజుకూడా! సుతిమెత్తని వలపు గుండెలలో చెలగాటా లాడే రోజు...ఆదివారం మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తుంది బావా ?'

'ఆదివారం రోజూ రాదు సుశీ! ఆరుదినాలు కష్టపడి పని చేయాలి! పేగులు తెగిపోయేటట్లు అరవాలి. గొంతు చిరిగిపోయే టట్లు పాఠాలు చెప్పాలి. మెదడు కరిగిపోయేటట్లు పలకలూ, కాపీ తాలూ దిద్దాలి. ఏడోదినం విశ్రాంతి దినం!...అరే! రోడ్డుమీద బస్సు ఆగింది. ఆదివారంలాగా ఈ బస్సుకూడా నయవంచకి! నన్ను ఎలా తీసుకొచ్చిందో, అలాగే తీసుకెళ్ళిపోతోంది. సుశీ! వెళ్ళిరానా?'

'వెళ్ళిరా బావా!'

'ఆ కన్నీళ్ళెందుకూ? నవ్వుతూ చెప్పాలి! ఏదీ...నవ్వు!'

'... ... ...'

'అదీ!...అలా!'

'బై బై!'

సుందరం బస్సెక్కాడు.

* * *

6

ఆరోజు మహాశివరాత్రి!

ప్రొద్దుగూకిన కాసేపటికే భోజనంచేసి, రామలింగం కోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు సుందరం.

చిన్నప్పుడు తాను అత్తయ్యవాళ్ళ వూళ్ళో గడిపిన మహా శివరాత్రి గుర్తుకొచ్చిందతనికి. ఇంట్లో అందరూ ఆరాత్రి జాగారం చేశారు. పొరుగిళ్ళ అమ్మలక్కలందరూ పోగయ్యారు. కథలూ కబుర్లూ చెప్పకున్నారు. పిల్లలంతా వీధుల్లో కేకలు పెడుతూ, పరుగెడుతూ ఆటలాడుకున్నారు. అవకాశం కోసం ఎదురుచూచే కన్నెపిల్లలు, కోడెవయసు కుర్రవాళ్ళు కూడా చిన్నపిల్లల ఆటల్లో కలుసుకున్నారు. చీకట్లలో, నీడల్లో ఒదిగి నుంచునే ఆడపిల్లల చేతి గాజుల చప్పుడు, సన్నటి దగ్గులు వినడానికెంతో సొంపుగా వుంటాయి!

సాయంకాలం తనకు రామలింగం కనిపించాడు. 'ఒరే సుందరం! ఈ రాత్రి బాటగంగమ్మ తిరణాలకు వెడదాం, వస్తా వట్రా?' అన్నాడు.

ఆవూరికి ఐదుమైళ్ళ దూరాన–బాటపక్కన ఓచిన్న గుడి వుంది. ఆ గుడిలోవున్న దేవతపేరు బాట గంగమ్మ. ఆ పరిసర ప్రాంతాల పల్లె ప్రజలకు ఆదేవతపట్ల మంచి గురివుంది. అక్కడ పెళ్ళిళ్ళు జరుగుతుంటాయి. మొక్కుబడులు చెల్లింపబడుతూ వుంటాయి. జంతుబలులు కూడా జరుగుతాయి.

ప్రతి మహా శివరాత్రికి అక్కడ ఉత్సవం జరుగుతుంది. ఆ గుడిప్రక్కనున్న పది ఎకరాల విస్తీర్ణంలో–అప్పుడు రకరకాల దుకా ణాలు పైకిలేస్తాయి. రాత్రి తెల్లవార్లూ రకరకాల వేడుకలు జరుగు తాయి. ఆ ఉత్సవం చూడటానికి—పల్లెపల్లెలనుండీ లెక్కలేనంత మంది జనం వస్తారు.

తాను నాలుగేళ్ళక్రిందట ఎప్పుడో ఓసారి ఆ ఉత్సవానికి వెళ్ళాడు. తరువాత వెళ్ళలేదు.

'రాత్రంతా నిద్రమేలుకోవడం ఎలా రామలింగం? పడుకోవా లంటే, అక్కడ చోటెక్కడుంది? తెల్లవారేదాకా అక్కడుంటే చలికి ఒళ్ళు కొంకర్లుపోదూ?' అన్నాడు.

'నీకెందుకురా? నేనున్నానుగా!...అక్కడ పల్లెలో నాకు తెలిసిన వాళ్ళున్నారులే!...మరేమీ ఇబ్బంది వుండదు.'

'సరే, అలాగే వెళ్దాం!' అన్నాడు తాను.

'త్వరగా భోంచేసి రెడీగా వుండు. నేనే వచ్చి పిలుస్తాను. ఇద్దరం కలిసి వెళ్దాం!' అన్నాడు రామలింగం.

అతను యింకా రాలేదు.

సుందరం - గోడమీదున్న సుశీల ఫోటోలోకి చూస్తూ కూర్చున్నాడు:

అతడు ఆ ఫోటోను తన తల్లికి చూపటానికి సిగ్గుపడి, దాన్ని మేజా సొరుగులో దాచుకుని చాటుగా చూసుకుంటూ రెండు రోజులు వెళ్ళబుచ్చాడు. మూడో రోజున సొరుగులో ఆ ఫోటో కనిపించలేదు. అతడు పుస్తకాలంతా వెతుక్కుంటూవుంటే 'ఆ గోడకు తగిలించానురా!' అంది రాజమ్మ...

'సుందరం!'

బయట కేక వినిపించింది. సైకిలుగంట మ్రోగింది.

రామలింగం వచ్చాడు.

'వెళ్దాం రారా!'

సుందరం సైకి లేచాడు. 'అమ్మా! వెళ్ళొస్తానే!' అన్నాడు.

'భద్రం నాయనా! చీకట్లో ఎక్కడా తిరక్కు!' అంది రాజమ్మ.

సుందరం, రామలింగం—వీధిలోకి వచ్చారు, వాకిట్లో నిలబెట్టివున్న సైకిలుస్టాండు తీసి, ముందుకు నెట్టాడు రామలింగం.

'టైమెంతయిందిరా సుందరం?'

'ఏనిమిదిన్నర!'

రామలింగం సైకిలుమీద ఎక్కి కూర్చున్నాడు.

సుందరం వెనకసీట్లో కూర్చున్నాడు.

సైకిలు సందుగొందులన్నీ తిరిగి, ఊరు దాటుకొంది.

చల్లగా గాలి వీస్తూవుంది.

అమావాస్యకు ముందురోజు. ఆకాశం నల్లగా వుంది. రోడ్డు రోడ్డు ప్రక్కనున్న చెట్లు, దూరంగా వున్న కొండలు—అన్నీ నల్లగానే వున్నాయి. అప్పుడప్పుడూ ఆకాశపు అంచులు అస్పష్టంగా పురుముతున్నాయి. దిక్కుల చివర సన్నగా మెరుపు మెరిసినప్పుడు మాత్రం—ఆరిపోతున్న అగ్గిపుల్ల వెలుతుర్లో కనిపించే రాతిబండల్లాగా – ఆకాశంలో దొర్లుతూన్న బూడిదరంగు మేఘాలు కనిపిస్తున్నాయి.

'వర్షం వస్తుందా రామలింగం?'

'రాకొచ్చు!'

'అప్పుడే చలివేస్తూ వుంది.'

'అక్కడికి వెళ్ళాక, చలీ గిలీ ఏమీ వుండవులేరా!'

రామలింగం సైకిలు తొక్కుతూ సిగరెట్టు తాగుతున్నాడు. సిగరెట్టుపొగ సుందరం ముఖంమీదుగా, వెనక్కు దూసుకుపోతున్నది. సైకిలు లైటునుంచి రోడ్డుమీదికి ప్రసరిస్తున్న గుడ్డి వెలుతురు వెంబడే చక్రాలు జర్రున ముందుకు దొర్లిపోతున్నాయి. చీకటిలో ఫర్లాంగురాళ్ళు, మైలురాళ్ళూ వెనక్కి పరిగెత్తి పోతున్నాయి.

రామలింగం హఠాత్తుగా సైకిలు ఆపి, పాదం నేలమీద మోపాడు.

'దిగురా!'

ఇక్కడెందుకూ—అనబోయాడు సుందరం. అయితే ఆ మాట అనలేదు. అతనికీ దిగాలనే వుంది. ఇనప కమ్మల సీటుమీద కదలక మెదలక కూర్చున్నందున తొడలు నొక్కుకుపోయి, కాళ్ళు తిమ్మిరెక్కిపోతున్నాయి. సుందరం క్రిందికి దిగి, తొడలు నలుపుకున్నాడు. కాళ్ళు జాడించుకున్నాడు.

ఓ అరమైలుదూరాన—రోడ్డు చివర విద్యుద్దీపాల కాంతిపుంజం విసనగర్రలాగా కనిపిస్తోంది. జన సమూహపు రణగొణ ధ్వనులు తెరలుతెరలుగా తేలివస్తున్నాయి.

రోడ్డు ప్రక్కన నల్లత్రాచులా వంపులు తిరిగిన సన్నటి కాలిబాటవుంది. రామలింగం సైకిలుతోసుకుంటూ ఆ కాలి బాటలోకి నడిచాడు.

'ఇటెక్కడికిరా ?' అన్నాడు సుందరం.

'ఆ పల్లెలో సైకిలు పెట్టేసి వద్దాంరా'

పల్లె కనిపించటంలేదు. ఆకాశంనుండి నేలమీదికి నల్లతెర దించినట్లుగావుంది. దూరాన ఓ గుడ్డిదీపం మాత్రం మినుకు మినుకుమంటోంది.

'అదేనా ?'

'ఔను !'

చీకట్లో ఓ ఫర్లాంగుదూరం నడిచి, ఇద్దరూ పల్లెలోకి వచ్చారు. రామలింగం ఓ పూరింటిముందు సైకిలు ఆపాడు. మెల్లగా తలుపు నెట్టాడు.

'ఎవరూ ?' అంది ఓ ముసలావిడ.

'నేనమ్మా!...వెంకట్రాయులు లేడూ ?'

ముసలామె దగ్గరగా వచ్చి అతని ముఖంలోకి తొంగిచూచింది.

'నువ్వా నాయనా ?...వాడులేడే ! తిరణాలకెళ్ళాడు.'

'నేనూ అక్కడికే వెళ్తున్నాను. ఈ సైకిలు కాస్త లోపల పెట్టి పోతాను.' అంటూ సైకిలు లోపల పెట్టి బయటకు వచ్చాడు రామలింగం. ముందుకు నడిచాడు. ఓ గుడిసెముందు ఆగాడు.

లోపల బుడ్డిదీపం వెలుగుతోంది. సారా వాసన గుప్పు మంది. గుడిసెకు కాస్త దూరంగా నలుగురు మనుషులు బీడీలు కాలుస్తూ చీకట్లో దొంగల్లా నిలబడ్డారు. ఓ మనిషి తూలుతూ వీధిలో వెళ్తున్నాడు. చిత్ర విచిత్రంగా గొంతు మార్చుతూ పాట పాడుతున్నాడు.

'ఇక్కడే వుండు సుందరం ! ఇప్పుడే వచ్చేస్తాను.' అంటూ గుడిసెలోపలికి వెళ్ళాడు రామలింగం. ఓ నిమిషం తర్వాత జేబు రుమాలుతో పెదాలు తుడుచుకుంటూ, గుక్కిళ్ళు మింగుతూ, చిన్నగా దగ్గుతూ బయటకు వచ్చాడు. 'పదరా !' అన్నాడు.

'ఇదెప్పట్నుంచిరా ?' అన్నాడు సుందరం.

'అబ్బే ..ఏదో కొద్దిగా...' అంటూ నవ్వాడు రామలింగం.

సుందరం ముఖం చిన్నబుచ్చుకున్నాడు.

ఇద్దరూ నడుస్తున్నారు. రామలింగం చాలా హుషారుగా వున్నాడు. అతడు తాగినట్లే కనిపించటంలేదు. మనిషి పూర్తిగా స్వాధీనంలోనే వున్నాడు. సుందరానికైనా గతుకుల్లో కాళ్ళు జారుతున్నాయిగానీ, అతను జాగ్రత్తగానే నడుస్తున్నాడు. 'సారాను బాగా తొంగదీసుకున్న మనిషిలా వున్నాడు !' అనుకున్నాడు సుందరం.

'తాగుడు మానెయ్యరా పూల్' అనలేదతను.

అలాంటి బోడి సలహావల్ల ప్రయోజనం ఏముంది? తాగుడు మంచిది కాదని అతనికి తెలియదా? మిత్రుని హితబోధ తాగుబోతు తలకెక్కదు. తాగుబోతుకు మిత్రం తాగుడేకదా ? ? చచ్చేంతవరకు అది చెయ్యి విడువదు. వాడు దాని మాటేవింటాడు. అదే న్యాయం!

సుందరం కాళ్ళు అయిష్టంగా ముందుకు సాగుతున్నాయి. వేడుకలు చూడటానికి బయలుదేరదీసిన అతని ఉత్సాహం రామలింగం చేసిన పనివల్ల సగం చల్లారిపోయింది.

ఇద్దరూ రోడ్డు వెంబడేనడిచి బాటగంగమ్మ గుడి వద్దకు చేరుకున్నారు. గుడిపల, బయట విద్యుద్దీపాలు వెలుగులోతున్నాయి. గుడిముందర కొబ్బరి ఆకులతో పెద్ద పందిరి వేశారు. పందిరి జనంతో క్రిక్కిరిసి పోయింది. గుడిచుట్టూ వున్న విశాలమైన ఆవరణలో— లెక్కపెట్టడానికి అలవికానన్ని దుకాణాలు బారులు తీరాయి. టీ దుకాణాల్లో—బాయిర్లలోంచి పొగలు, కాగుతున్న పాలలోంచి ఆవిర్లు పైకిలేస్తున్నాయి. క్రిక్కిరిసిన జనంలో—బీడీలు, సిగరెట్లు మిణుగురు పురుగుల్లా మినుకు మినుకు మంటున్నాయి. నేలమీద పాతిన పొడుగాటి గుంజలమీదుగా సరఫరా చేయబడిన విద్యుచ్ఛక్తి ఆ ప్రదేశాన్ని వెలుగుల్లో ముంచెత్తుతూ వుంది. వాన నీళ్ళతో నిండి పొర్లివచ్చే కొండ వాగుల్లాగా—అన్ని దిక్కులనుండీ జనం నిర్విరామంగా వస్తున్నారు. కొండ కోనల నడుమనున్న సరోవరంలాగా ఆ ప్రదేశం జన సమూహంతో నిండిపోతోంది.

కనుచూపు దూరంలో రోడ్డుమీద దివిటీలు గాలిలో రెప రెపలాడుతూ వస్తున్నాయి. తప్పెట్లు వాయిస్తూ, కొమ్ములు ఊదుతూ ఓ గుంపు కోలాహలంగా వస్తోంది.

ఉత్సవ ప్రాంతం ప్రక్కగా పోతున్న తారురోడ్డుమీద ఓ ఫర్లాంగు మేరకు మసకగా వెలుగులు ప్రసరిస్తున్నాయి. రోడ్డు వారగా రెండెడ్లబండ్లు వరుసగా బారులుతీరి నిలబడ్డాయి. నేలమీద పడుకున్న ఎడ్లు తీరిగ్గా నెమరు వేస్తున్నాయి.

రామలింగం సిగరెట్టు నోటబెట్టుకుని, ఖాళీ ప్యాకెట్టు క్రిందికి విసిరేశాడు. గీచిన చివరి అగ్గిపుల్ల గాలికి ఆరిపోయింది. అతడు ఓ కొట్లో సిగరెట్టు ప్యాకెట్టు, అగ్గిపెట్టె కొనుక్కున్నాడు. 'అలా తిరిగొద్దాం రారా!' అన్నాడు.

జనంలో దారి చేసుకుంటూ యిద్దరూ దుకాణాల ప్రక్కగా నడుస్తున్నారు. వింత జనం! అడుగు మోపడానికి తావులేదు. కదిలేందుకు సందులేదు. వానమబ్బుల్లా మందగమనంతో నడుస్తున్నారు ప్రపంచమంతా ప్రతి అంగుళం మేరలోనూ యిలాగేవుంటే, ఆ బ్రతుకెలా వుంటుంది? అప్పుడు తాను యింటినుండి బడికి వెళ్ళడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది? ఉదయం బయలుదేరితే సాయంకాలానికల్లా చేరుకోవచ్చు. ఇంత ఆలస్యమేమిటని హెడ్మాష్టరుగారు కేకలు

వెయ్యరూ?...ఫరవాలేదు. ఆయన తనకంటే ఆలస్యంగా వస్తాడేమో!

సుందరం, రామలింగం అన్నిచోట్లా తిరిగారు.

రామలింగం కళ్ళు ఎవరినో వెదుకుతూన్నట్లున్నాయి. చూపులు ప్రసరించేటంతమేర నిశితంగా పరిశీలిస్తున్నాడు. చిరాకు పడుతున్నాడు.

'ఎవరికోసంరా?' అన్నాడు సుందరం.

'చెబుతాలే!'

కొప్పునిండా పువ్వులు పెట్టుకుని, రంగురంగుల బట్టలు కట్టుకుని తిరుగుతున్నారు పడుచుపిల్లలు. పౌడరు వాసనలు గుమ్మంటున్నాయి. తలలో పువ్వులు సడలిపోతున్నాయి.

తలకు ఆముదం పెట్టి దువ్వుకుని, చేమంతిపూలు ముడుచుకున్న ఓ నల్లటి జవ్వని సుందరంముందు నడుస్తున్నది. ఆమె ఒంటికి తగలకుండా వుండాలనే ప్రయత్నంలో అతని కాళ్ళు నలిగిపోతున్నాయి. ఆ గుంపులో ఎవడో తుంటరివాడు ఆమెను ఏదో చేశాడు. ఆమె కోపంతో తిడుతూ వెనక్కి తిరిగి, సుందరానికి ఢీకొన్నది. ఒక్కక్షణం బిత్తరపోయి, పకాలున నవ్వి, ప్రక్కకు తప్పుకొన్నది. ఆమె బుగ్గనిండా తాంబూలం వున్నది. నవ్విన పెదాలు ఎర్రగా వున్నాయి. తమలపాకులవల్ల ఆ పెదాలు ఎర్రబడ్డాయో, ఆ పెదవులవల్ల తమలపాకులు ఎర్రబడ్డాయో, తెలియడంలేదు. సుందరం తన ఛాతీవైపు చూసుకున్నాడు. తెల్లటి చొక్కామీద ఎర్రటి ముద్రలు పడ్డాయి. ఆమె ఆ ముద్రలవైపు ఓరచూపు చూసింది. అతడు ముఖం తిప్పుకున్నాడు.

రామలింగం మళ్ళీ రోడ్డుమీదికి వచ్చాడు. లాభంలేదన్నట్లు నోరు చప్పరించాడు. 'ఆడదాన్ని నమ్మకూడదు!' అన్నాడు.

ఇద్దరూ ఓ కొట్లోకి దూరి, టీ త్రాగారు.

దూరంగా రంగులరాట్నం పైకీ, క్రిందికీ గిర్రున తిరుగుతోంది.

రామలింగం సుందరం చెయ్యిపట్టుకుని లాగుతూ గబగబా రంగులరాట్నం దగ్గరికి నడిచాడు. అతని ముఖంలో మెరుపు మెరిసింది.

తిరుగుతున్న రంగులరాట్నం ఆగింది అందులో కూర్చున్న మనుషులు క్రిందికి దిగారు. తిరగటానికి మోజుపడుతున్నవాళ్ళు తొట్లలో ఎక్కి కూర్చుంటున్నారు వాళ్ళలో కొందరు స్త్రీలుకూడా వున్నారు,

రామలింగం సుందరం చెయ్యి పట్టుకు లాగాడు, 'మనం కూడా తిరుగుదాం రారా!'

సుందరం వెనకాడాడు, 'నేనెందుకులే రామలింగం? నువ్వెళ్ళి కూర్చో! నేను నిలబడి చూస్తూవుంటాగా!'

రామలింగంలో వున్న కైపంతా అప్పుడు బయటపడింది. అతని దాలు వికారంగా వంకరతిరిగాయి. చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకుని 'అడ్డు చెప్పకుండా రావోయ్!' అంటూ గుంజాడు.

ఇద్దరూ వెళ్ళి ఓ ఉయ్యాల్లో కూర్చున్నారు. రామలింగం చిన్నగా దగ్గాడు. 'రైట్! రాకెట్ పైకిపోనీ!' అంటూ కేకేశాడు.

రంగుల రాట్నం పైకీ క్రిందికీ తిరుగుతూవుంది. క్రింద పెట్రొమాక్సులైటు వెలుగుతోంది. దాని తెల్లటికాంతుల్లో నేలమీద ఉయ్యాలల నీడలు దూరంగా పారిపోయి, మళ్ళీ దగ్గరకు వస్తున్నాయి. ఉయ్యాల పైకి తేలిపోతున్నప్పుడు, క్రిందికి వాలిపోతున్నప్పుడు-రామలింగం సంతోషం పట్టలేక కేకలు పెడుతున్నాడు. విరామం లేకుండా వాగుతున్నాడు. సుందరానికి చాలా సిగ్గుగావుంది.

రామలింగంలో వచ్చిన ఈ మార్పుకు కారణం కనిపెట్టడానికి సుందరానికి ఎంతోసేపు పట్టలేదు. తాము కూర్చున్న ఉయ్యాల పైకి పోగానే-దానికి సూటిగా క్రిందవున్న ఉయ్యాలలో పడేటట్లుగా చాక్లెట్ విసిరాడు రామలింగం. అందులో ఇద్దరు ఆడపిల్లలు కూర్చుని వున్నారు.

రంగులరాట్నం యింకో చుట్టు తిరుగుతూన్నప్పుడు-ఉయ్యాలలు ఒకదానికొకటి ఎదురయ్యాయి. సుందరం కంటిపాపల్లో ఎర్రటి ప్రతిబింబం పడి క్రిందికి జారిపోయింది. అతడు ఉలికిపడ్డాడు.

ఆ ఉయ్యాలలో—ఎర్రటిబట్టలు కట్టుకున్న గౌరి కూర్చుని వుంది.

అతడు మళ్ళీ అటువైపు చూడలేదు, మిత్రుని ముఖంలోకి చూశాడు. రామలింగం కళ్ళు రంగులరాట్నంలా తిరుగుతున్నాయి. ఆ కళ్ళలోనుండి సూదులు కురుస్తున్నాయి. అతడి నల్లటి చెంపలమీద కెంపులు పువ్వులు పూస్తున్నాయి. అతని పెదవులమీద నవ్వులు దొర్లుతున్నాయి!... ఆకాశంలో మినుకు మినుక్కుమంటున్న గుడ్డి నక్షత్రంవైపు చూపు మరల్చుకున్నాడు సుందరం.

కొంతసేపటికి ఉయ్యాలల్లోంచి అందరూ క్రిందికి దిగారు

గౌరి, ఆమెతోవున్న మరో అమ్మాయి దుకాణంవైపు దారితీశారు. రామలింగం సుందరం భుజంమీద చెయ్యివేసి దగ్గరకు అదుముకుంటూ వాళ్ళకు కాస్త వెనుకగా నడవడం మొదలెట్టాడు.

వాళ్ళిద్దరూ వెనక్కి తిరిగి చూశారు.

రామలింగం నవ్వాడు.

'ఎవరికోసంరా నీపాట్లు ? గౌరి కోసమేనా ?' అన్నాడు సుందరం.

'ఛాఛా ! ఆమె నాకు చెల్లెలి వరస !'

'నాకు తెలియదులే !...అయితే మరెవరు ?'

రామలింగం కాస్త సిగ్గుపడుతూ అన్నాడు...'గౌరి పక్కనున్న పిల్ల !'

అలంకరణ సాధనాలు అమ్మే దుకాణం ముందు ఆ అమ్మాయిలిద్దరూ ఆగారు. తన మిత్రుడు వలచిన పిల్లను పరీక్షగా చూశాడు సుందరం. ఆ అమ్మాయి నల్లగా వుంది. నల్లగావున్నా, అందంగానే వుంది. నడుము సన్నగావుంది. ఎర్రంచు తెల్లచీర కట్టుకుంది. తెల్లటిరవిక తొడుక్కుంది. రవిక లోపలి బాడీ కనిపిస్తోంది. ఆమె రెండుజడలు వేసుకుంది. తలలో మల్లెలుముడుచుకుంది. రామలింగంవైపుఓరచూపులు చూస్తోంది. ఆ కళ్ళు తెల్లగా వున్నాయి. కారణం లేకుండానే మాటిమాటికి నవ్వుతూ వుంది. ఆ పళ్ళు తెల్లగా వున్నాయి.

సుందరం నవ్వాడు, 'ఎవర్రా ఆ తెల్లపిల్ల ?'

'మా వీధిలోనే వుందిలే!'

'పెళ్ళి చేసుకుంటావా?'

అతడు ఎదురుచూడని జవాబు వచ్చింది.

'దానికి పెళ్ళయింది.'

'నువ్వు చేస్తున్న పనులు నాకేం నచ్చలేదు.' అన్నాడు సుందరం, కాస్సేపాగి.

'ఎందుకూ?'

'ఆ అమ్మాయికి మొగుడున్నాడు.'

'వుండనీ! ఆ జ్ఞానం దానికే లేనప్పుడు నా కెందుకుండాలిరా?'

సుందరం మళ్ళీ ఆమెవైపు చూశాడు. ఈసారి అందంగా కనిపించలేదు. 'ఛీ ఛీ! ఇంత నల్లగా వుందేం?.. ఎంత అసహ్యంగా వుంది! చూడటానికే ఏవగింపుగా వుంది' అనుకున్నాడు.

అమ్మాయిలిద్దరూ అక్కణ్ణుంచి కదిలారు. ఆ నల్లటి పిల్ల ఒయ్యారంగా నడుస్తోంది. కొంగు చంకకిందినుండి లాగి, చేత బట్టకుంది. గౌరితో చాలా మృదువుగా, పెళ్ళికాని ముగ్ధలా కన్నెపిల్ల వేషం వేసిన సీనియర్ తారలాగా మాట్లాడుతోంది.

వాళ్ళిద్దరూ ఓ పెద్ద గుంపువద్ద ఆగారు. రామలింగం, సుందరం వెళ్ళి గుంపుకు మరోవైపున నిలబడ్డారు.

'పిల్లలంతా కూర్చోవాలి!' అన్నాడు గారడీవాడు.

'బతికించావురా తండ్రీ!' అన్నాడు రామలింగం మెల్లగా. అవతలివైపున—ఎట్టయెదుట ఆ అమ్మాయి బాగా కనిపిస్తోంది. సుందరం భుజంమీద గడ్డం ఆనించి, ఆమె కళ్ళలోకి చూస్తూ, సైగలుచేస్తూ నుంచున్నాడు రామలింగం. ఆమె కొంగు నోట్లో పెట్టుకుని చీకుతూ సన్నగా నవ్వుతోంది. పక్కనున్న గౌరి భుజంమీద చెయ్యివేసి, దగ్గరకు జరిగి, ఆమె చెవిలో ఏదో చెప్పింది. గౌరి నవ్వింది. ఆ నల్లమ్మాయిలాగా తెచ్చికోలు నవ్వు కాకుండా సహజమైన నవ్వు నవ్వింది.

గౌరి సుందరంవైపు ఓసారి చూచింది. ఆ చూపులో అతనికి హేళన కనిపించింది. 'నువ్విక్కడున్నావంటా బేట్టా? నన్ను నాలుక కోస్తానన్నందుకు ఏంతపని చేశానో చూశావా?' అంటున్నట్లుంది.

అతడు ఆమెవైపు చూడటానికి, ఆమె కళ్ళముందు నిలబడటానికి సిగ్గుపడుతున్నాడు.

గారడీవాడు అందర్నీ హెచ్చరిస్తున్నాడు. 'మీ జేబుల్ భద్రమండీ! నేను యిక్కడ గారడీ చేస్తూవుంటే, మీ వెనకాల జేబుదొంగలు గారడీ చేస్తారు నాయనా! ఒక కన్ను యిక్కడపెట్టి, ఒక కన్ను మీ జేబుల్‌మీద పెట్టుకోండిసార్! లేకుంటే మీ జేబుల్ మాయం తండ్రీ!'

సుందరం జేబు తడుముకున్నాడు. డబ్బులు మాయం కాలేదు. అతను పక్కకు తిరిగి చూశాడు. తన మిత్రుని జేబుల్లోని డబ్బులు కనిపించలేదు. ఆ జేబులు కనిపించలేదు. సదరు జేబులకు సంబంధించిన బట్టలు కనిపించలేదు. ఆ బట్టల్ని తొడుక్కున్న రామలింగం అనబడే శాల్తీ కనిపించలేదు.

సుందరం ఆ నల్లటి పిల్లకోసం చూశాడు. ఆమె కూడా మాయమైపోయింది, గౌరి ఒక్కతే నిలబడివుంది.

(స శే షం) .